

Verslag **Bijeenkomst Duurzame accommodaties fase 2**

Datum: 03-11-2015
Tijd: 19.30 – 21.00 uur
Plaats: Gemeenschapshuis Buchten
Aanwezig: Corry de Koster (projectmanager)
Namens de gemeente: Eugene Lebon (stadsdeelmanager)
Frans Drissen (projectmedewerker)

Vertegenwoordigde organisaties: Stg. Gemeenschapshuis Holtum
Schutterij St. Martinus Holtum
Wijkraad Born West
Schutterij St. Joseph Buchten
Stg. Gemeenschapshuis Born
Buurtplatform Holtum
Muziekgezelschap Juliana Holtum
Harmonie L'Union Born
CV De Katers Holtum
Het Anker BV
Houtumse Revue

1. Introductie

Eugene Lebon heet iedereen namens de gemeente Sittard-Geleen van harte welkom op deze bijeenkomst en stelt de vertegenwoordigers namens de gemeente voor. Het doel van deze avond is om samen, aan de hand van de samenvatting van de analyse van de buurt na te denken en te praten over de toekomst maatschappelijke accommodaties binnen de gemeente. Dat gebeurt de komende periode in alle twaalf clusters van buurten/wijken/kernen. Vervolgens geeft hij het woord aan Corry de Koster voor een presentatie over de inhoud en stand van zaken van de bestuursopdracht Duurzame accommodaties.

2. Presentatie

Aanleiding

In de eerdere bijeenkomsten is een filmpje getoond, dat duidelijk aangeeft wat de aanleiding is voor de bestuursopdracht duurzame accommodaties. De bevolkingssamenstelling wijzigt. Er komen steeds meer ouderen die ouder worden en steeds minder jongeren. Maar ook andere ontwikkelingen zijn van invloed, zoals toenemende mobiliteit, digitalisering van de samenleving en individualisering. Dat is van invloed op het gebruik van accommodaties en leidt nu al tot leegstand. De gemeente wil deze ontwikkelingen niet op zijn beloop laten en daarom samen met het maatschappelijk veld een toekomstvisie voor het geheel aan maatschappelijke accommodaties samenstellen.

Invalshoeken

Invalshoeken daarbij zijn: Accommodaties moeten

- geschikt zijn voor de activiteiten die er in plaatsvinden nu en in de toekomst;
- niet te groot of te klein zijn, te weinig of teveel;
- op een redelijke afstand liggen voor het soort voorziening, waar het om gaat;
- betaalbaar zijn voor gebruiker en verhuurder.

Uitgangspunt is verder dat er bestaande accommodaties gebruikt worden om te voorkomen dat er leegstand en verloedering ontstaat.

Minder overheid, meer burger

Het maken van de toekomstvisie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In de verschillende stappen van het plan van aanpak is dan ook steeds een interactief traject ingebouwd voor overleg met het maatschappelijke veld (organisaties en verenigingen).

In het voorjaar zijn er twaalf bijeenkomsten geweest waarbij de uitgangspunten voor de toekomstvisie ter discussie stonden. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad op 8 juli 2015 het Beleidskader Duurzame accommodatie vastgesteld. In het traject dat nu plaatsvindt, wordt getoetst of de analyse die de gemeente van elk cluster gemaakt heeft juist is en wat toepassing van het beleidskader betekent.

Dat moet leiden tot een toekomstvisie die 17 december in de gemeenteraad wordt behandeld en die richting geeft, dus nog geen keuzes maakt op accommodatieniveau, maar wel aangeeft welke kant het opgaat. Wat zien we? Zitten we inderdaad te ruim in jasje voor wat betreft aantal accommodaties en/of bezettingsgraad? Waar is er te veel of te weinig van? Valt al iets zeggen over accommodaties zelf? Liggen er zaken vast?

In die toekomstvisie zullen deelopdrachten geformuleerd worden. Die deelopdrachten worden dan in 2016 samen met aanbieders en gebruikers van accommodaties in de verschillende clusters uitgewerkt tot een uitvoeringsplan.

Spreidingsmatrix

Vervolgens wordt de spreidingsmatrix uit het Beleidskader toegelicht. Er zijn voorzieningen waarvan het voldoende is dat ze op stadsdeelniveau of gemeentelijk niveau beschikbaar zijn (zoals grote sporthallen of de schouwburg). Maar er zijn ook voorzieningen waarvan in het Beleidskader is vastgelegd dat ze op clusterniveau of zelfs buurniveau beschikbaar moeten zijn. De grote lijn is dat alleen ontmoetingsruimten nu en in de toekomst op buurniveau (minder dan 6 minuten lopen) beschikbaar moeten zijn. Dat hoeft niet per se in een gemeenschapshuis te zijn, maar kan ook een andere gebouw zijn dat geschikt is als ontmoetingsruimte of ruimte voor bijv. ouderengymnastiek. Voor de overige functies (zoals basisscholen en gemeenschapshuizen) geldt een geleidelijk opschaling naar clusterniveau (minder dan 12 minuten lopen).

Selectiecriteria

Stel dat in een buurt verschillende ontmoetingsmogelijkheden zijn, die slecht bezet zijn en waarvan de exploitatie niet rond is, dan ligt het in de lijn te verminderen. Volgens het door de gemeenteraad vastgestelde Beleidskader wordt er dan eerst gekeken naar de geschiktheid van de gebouwen op de volgende aspecten:

- Functionele kwaliteit (Is de accommodatie geschikt of geschikt te maken voor de activiteiten, die er in moeten plaatsvinden?).
- Belevingswaarde en omgevingskwaliteit (Bijv. Is het gebouw toegankelijk, laagdrempelig. Kun je er parkeren? Is omgeving veilig?)
- Duurzame exploitatie (Is de exploitatie voor gebruikers en verhuurder in balans, liefst zonder subsidie? En als er subsidie nodig is dan alleen als de maatschappelijke invulling aan de maat is. Zijn de verenigingen toekomstbestendig (aantal leden, bestuur)?
- Technische kwaliteit (Wordt voldaan aan de wet, aan milieueisen, etc.)
- Afstemming (Is er draagvlak bij aanbieders en gebruikers? Zijn er goede afspraken over beheer van multifunctionele accommodaties?)
- Toekomstperspectief bij voornemen tot afstoten (Zijn er lopende huurcontracten. Is het pand wel of niet gemeentelijk? Is er een andere bestemming voor het gebouw?)

Ook kan er reden zijn voor maatwerk. Bijv. vanwege ligging versus leefbaarheid of dreigende verloedering monumentale panden (vb. Gemmakerk). Ook kan het zijn dat een accommodatie die niet past in spreidingsmatrix, uitstekend wordt benut en daarom sowieso bestaansrecht heeft.

Getrapte besluitvorming

Na analyse op basis van de selectiecriteria, kan het zijn dat er meerdere accommodaties of geschikt te maken zijn. Hoe dan wordt dan de keuze bepaald? In het Beleidskader is daar voor een getrapte vorm van besluitvorming vastgesteld:

1. De spreidingsmatrix is leidend;
2. Vervolgens wordt bekeken welke bestaande accommodaties geschikt of geschikt te maken zijn;
3. Daarna wordt er een financiële doorrekening gemaakt waaruit het economisch meest voordelige scenario wordt gekozen. Leegstaand vastgoed wordt afgestoten of gesloopt;
4. Afwijking vindt alleen plaats alleen op basis van
 - a. externe financiering van investering of exploitatie en/of
 - b. aantoonbaar draagvlak en gebruik van minimaal 60% en/of
 - c. noodzaak tot instandhouding van beeldbepalende panden en monumenten.
5. Er geldt een overgangstermijn en overgangsregeling van 5 jaar na besluitvorming om de ideale situatie te bereiken.

De Gemmakerk is een voorbeeld van criterium 4.a. (subsidie van de provincie) en 4.c.

Het bovenstaande is allemaal terug te vinden op de gemeentelijke website.

3. CLUSTERANALYSE BORN, HONDSBROEK-ALDENHOF, BUCHTEN EN HOLTUM

De analyse is van tevoren toegezonden en ook voor ieder uitgeprint. Deze wordt in twee delen toegelicht en ter controle doorgenomen. De bewoners en organisaties zijn immers bij uitstek degenen die hun buurt kennen en weten wat er aan activiteiten en accommodaties zijn.

Toelichting t.a.v. het algemene gedeelte a t/m f:

- De industriegebieden liggen bij Holtum en niet bij Buchten.
- In dit cluster neemt het aantal jongeren af en het aantal ouderen toe. De vergrijzing gaat er harder dan in de andere clusters. Aanwezigen vragen zich af hoe betrouwbaar de cijfers zijn: de demografie verandert in rap tempo (denk aan asielzoekers, gezinnen met veel kinderen enz.). Het beleid moet daarop worden aangepast en de cijfers moeten daarom regelmatig opnieuw worden bekeken. Corry de Koster vult aan dat dit klopt en dat het gemeentelijke beleid over vier jaar heel anders kan zijn. De gemeente is zich bewust van deze veranderingen.
- Het burgeronderzoek laat zien dat men op zes gebieden tevredener is dan in de rest van de gemeente. De opmerking wordt gemaakt dat er wel erg grote verschillen zijn in de waardering over sportgelegenheden (31,6 tegenover 83 in de totale gemeente) en het medeverantwoordelijkheidsgevoel buurt (32,1 tegenover 81 in de totale gemeente). Nagekomen noot: de genoemde cijfers zijn inderdaad niet correct. De correcte uitkomsten zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Waardering /tevredenheid Rapportcijfer van 1-10 of %	Cluster	Totale gemeente	+/-
Buurt als woon- en leefomgeving	7,3	7,0	+
Sociale cohesie	6,1	5,8	+
voorzieningen in de buurt	75,4	71,0	+
Voorschoolse voorzieningen	78,8	77,0	+
Basisonderwijs	76,1	82,0	-
Jongerenvoorzieningen	33,0	47,0	-
Sportgelegenheid	81,6	83,0	-
Buurthuizen	87,8	79,0	+
Gehechtheid buurt	61,0	59,0	+
Medeverantwoordelijkheidsgevoel buurt	82,1	81,0	+
Actief verbeteren leefbaarheid buurt	26,8	29,0	-

Aanwezigen vinden de cijfers te algemeen. Er worden veel activiteiten ondernomen ter verbetering van de leefbaarheid in het cluster en dat zie je hier niet terug. Corry de Koster legt uit dat het voor alle clusters even algemeen is en daarom vergelijkbaar en Eugene Lebon vult aan dat er elke twee jaar een burgeronderzoek plaatsvindt door heel Nederland en dat de cijfers betrouwbaar zijn.

- De cijfers over bevolkingsontwikkelingen in het cluster zijn afkomstig van het ETIL. Ontwikkelingen zoals nieuwbouw in een buurt zijn hier niet in meegenomen

Ook de specificatie van huidige accommodaties en gebruikers wordt kort toegelicht.

- Het overzicht is samengesteld aan de hand van verschillende gemeentelijke administraties en een inventarisatie onder 1100 organisaties, waarvan er 700 gereageerd hebben;
- De aangegeven bezetting is geflatteerd. Als één organisatie één ruimte in een multifunctionele accommodatie op en vast tijdstip minimaal eenmaal per twee weken gebruikt, kleurt het vakje rood. Zie bijv. scholen voor primair onderwijs, waarvan het bezettingsoverzicht op de woensdag en in de avonden groengekleurd is.
- Voor een aantal met name genoemde panden geldt het gemeentelijke accommodatie beleid. Exploitanten of gebruikers krijgen een gemeentelijke subsidie in de huisvestingskosten.

De gecorrigeerde versie van de analyse wordt een bijlage bij de raadsnota en is voor iedereen ter inzage. Er is nog een week de tijd om aanvullingen en correcties door te geven via www.accommodaties@sittard-geleen.nl.

De inventarisatie is echter nog niet compleet. Voor de start van het uitvoeringsplan worden de gegevens aangevuld.

Algemene opmerkingen n.a.v. presentatie en analyse

- De specificatie van huidige accommodaties en gebruikers is lang niet compleet (er zijn meer cafés dan genoemd en ook bij sport en recreatie (het Anker) ontbreekt het een en ander). Cafés zijn opgenomen als er bekend is dat er een vereniging gebruik maakt. Het verzoek aan de aanwezigen is om alle ontbrekende organisaties (digitaal) door te geven. Hier is nog een week de tijd voor.
- De Buchter Revue repeteerde eerst in het gemeenschapshuis en heeft opslagruimte gekregen in de oude sportkantine. Men heeft de huur in het gemeenschapshuis opgezegd en oefent nu in de opslagruimte. Dit leegtrekken van gemeenschapshuizen gebeurt vaker. Het is de doodsteek voor gemeenschapshuizen want zo krijgen ze de exploitatie niet rond.
- De spreidingsmatrix geldt voor de gehele gemeente Sittard-Geleen, maar de aanwezigen zouden zo'n matrix liever voor het cluster zien, dan zouden de pijlen namelijk heel anders lopen. Stadsdeelmanager Eugene Lebon legt uit dat de gemeente niet voor elk cluster een matrix kan maken. Er is één algemeen beleid, maar er zijn genoeg mogelijkheden ingebouwd voor maatwerk.

4. Interactief programma

Na de presentatie worden de deelnemers verzocht aan de hand van kleurkaartjes plaats te nemen aan 3 statafels en een vrije discussie te voeren. Op de tafels liggen plattegronden van het cluster met daarop ingetekend buurtcirkels met een doorsnede van 1 km. Van de rand tot het centrum van de cirkel is minder dan 6 minuten lopen. Ook de verschillende accommodaties zijn aangegeven.

Verzocht wordt om de volgende vragen te beantwoorden:

1. Is het aantal en de plaats van de buurtcirkels correct? Kunnen de cirkels gecombineerd worden?
2. Welke accommodaties zijn het meest geschikt als ontmoetingsruimte en waarom?

Na het interactieve deel worden de bevindingen plenair teruggekoppeld. Iedere groep presenteert zelf de verzamelde inzichten en ideeën aan alle deelnemers.

Resultaten:

- De bovenste blauwe cirkel moet naar boven geschoven worden, omdat daar woningen liggen die nu buiten elke cirkel vallen.
- De cirkels rond Born en Hondsbroek kunnen samengevoegd worden tot één cirkel.
- De gemeenschapshuizen liggen goed, en moeten vooral zo blijven, maar verenigingen moeten beter beseffen dat ze optimaal gebruik ervan moeten maken om financieel gezond te blijven. Lukt dit niet, dan zou de gemeente moeten bijspringen. Corry de Koster vult aan: Door versnipperde activiteiten naar het gemeenschapshuis te brengen krijg je een betere bezetting. Wellicht dat de gemeente via subsidievoorwaarden hierin kan sturen. Probeer ook meer samen te werken als vereniging: Dat kan met gelijksoortige verenigingen maar ook met andersoortige verenigingen. Dit zou veel meer moeten gebeuren.

6. Afronding

Eugene Lebon vraagt nogmaals binnen een week correcties en aanvullingen toe te sturen. Het verslag zal binnen twee weken worden toegezonden. Op 17 december zal de gemeenteraad de toekomstvisie behandelen. Eugene bedankt iedereen nogmaals voor inbreng en betrokkenheid.

Sittard-Geleen 03-11-2015
Cluster/Team Beleid, Maatschappij